

W ramach odnowy Kościoła katolickiego, po Soborze Watykańskim II, nastąpił dynamiczny rozwój ruchów i stowarzyszeń. W czerwcu 1994 r. w Warszawie odbył się I Kongres Ruchów Katolickich. Jan Paweł II w orędziu do uczestników kongresu podkreślił: „Niezwykły rozwój ruchów i stowarzyszeń katolików świeckich w Kościele jest jednym z wielkich znaków czasu, który trzeba ciągle na nowo odczytywać... Zwykło się mówić dzisiaj o nowej wiośnie zrzeseń w Kościele. Jest to dar Ducha Świętego dla Kościoła w naszych czasach, którego nie wolno zgniewać. (...) Otworło się dla Kościoła bardzo ważne i nowe polekaję podjęcie działań: „Trzeba w tej dziedzinie nadrobić wiele zaległości, trzeba się wiele uczyć i zdobywać nową doświadczenia, a to dotyczy nie tylko świeckich, ale także duszpasterzy. Dlatego napawa mnie radością rozwój ruchów i stowarzyszeń katolickich w mojej Ojczyźnie”.

„Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży służy młodym katolikom świeckim pod zwierzchnim kierownictwem Konferencji Episkopatu Polski.

Korzenie Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży sięgają czasów przedwojennych. W 1934 r. w ramach Akcji Katolickiej powstały dwie organizacje młodzieżowe: Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej (KSMM) i Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej (KSMZ), jako kontynuacja Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej. Przed wybuchem II wojny światowej KSMM i KSMZ działały niemal w każdej parafii w Polsce. Wojna przetrwała prace obu Stowarzyszeń, a młodzież włączyła się do walki zbrojnej.

Działalność stowarzyszeń katolickich została zakazana przez władze komunistyczne. Dopiero po odzyskaniu swobód obywatelskich w Polsce w 1989 r. możliwy był powrót do ideałów przedwojennych Stowarzyszeń. Inicjatorem reaktywowania KSM był ks. prałat Antoni Soltyś. 10 października 1990 r. Konferencja Episkopatu Polski wydała dekret erygujący Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży. Do stowarzyszenia mogą należeć katolicy w wieku od 14 do 30 lat. Stowarzyszenie posiada Statut, który określa jego cele, cel i sposób działania, obowiązki i prawa

członków, strukturę, władze i ich funkcjonowanie. Świecącym patronem Stowarzyszenia jest uroczystość Chrystusa Króla Wszechświata. Zasadniczym celem KSM jest kształtowanie dojrzałych chrześcijan oraz aktywne uczestnictwo we wspólnocie i misji Kościoła przez szerzenie i upowszechnianie katolickich wartości i zasad we wszystkich dziedzinach życia, zwłaszcza społecznego i kulturalnego” (Statut KSM, rozdz. II, § 13).

Formacja obejmuje kandydatów, członków zwyczajnych oraz instruktorów-nauczycieli KSM. Formacja kandydata trwa przynajmniej pół roku, natomiast formacja członków i instruktorów jest ciągła. Praca formacyjna odbywa się podczas rekolekcji połączonych ze szkoleniami, których zadaniem jest rozwinięcie i wzbogacenie życia wewnętrznego członków, a także wykształcenie w nich postawy apostołowskiej oraz nauczycielskiej różnorodnych przedsięwzięć. Co tydzień młodzież uczestniczy w spotkaniach formacyjnych w zastępach, w których

16 Wychowawca 5/2014

podejmowana jest praca nad sobą oraz pogłębianie jest życie duchowe członków stowarzyszenia.

Duchowość stowarzyszenia oparta jest na czterech elementach:

- a) oratio – modlitwa,
- b) lectio – nauka,
- c) actio – konkretna praca,
- d) oratio – ofiara.

Formacją duchową młodzieży KSM polega na:

- budowaniu właściwej hierarchii wartości, na pierwszym miejscu – Chrystus;
- kształtowaniu charakteru – troska o porządek w życiu, a zwłaszcza porządek w sumieniu (pomocą jest prowadzenie notatnika pracy nad sobą, codzienny rachunek sumienia);
- wychowaniu ludzi wolnych (wewnętrznie i zewnętrznie);
- wypracowaniu postawy odpowiedzialności społecznej (uczciwość, rzetelność, kompetencja, profesjonalizm w powierzonych obowiązkach) (Żytowiecki 1999: 77-80).

Podstawy duchowości KSM znajdują odzwierciedlenie w 10 zasadach, które zostały opracowane w okresie międzywojennym, a w 1990 roku uzupełniono zgodnie z aktualną nauką Kościoła katolickiego:

1. Kochaj Boga, szczerze Królestwo Chrystusowe w swojej duszy, w swej rodzinie i swym środowisku.
2. Służ czynnie Kościołowi i Ojczyźnie.
3. Kształć swój umysł, swą wolę, swe serce.
4. Szanuj swą godność, bądź prawy i czysty.
5. Pracuj chętnie, cudzą pracę szanuj, dąż do sprawiedliwości społecznej.
6. Szczerze chrześcijańską kulturę życia. Bądź uprzejmy, koleżeński, pomagaj chętnie bliźnim.
7. Obowiązki spełniaj sumiennie, bądź karny i posłuszny.
8. Dbaj o zdrowie i sprawność fizyczną, uprawiaj ćwiczenia fizyczne, nie używaj napojów alkoholowych.
9. Bądź gospodarny, oszczędny, cudze dobro szanuj.
10. Bądź stały w przekonaniach i wytrwały w działaniu, pogodę ducha nies w swe obłożenie. Idealem chrześcijanina w znaczeniu etycznym jest człowiek doskonały. Dąż-

Zasadniczym celem KSM jest kształtowanie dojrzałych chrześcijan oraz aktywne uczestnictwo we wspólnocie i misji Kościoła przez szerzenie i upowszechnianie katolickich wartości i zasad we wszystkich dziedzinach życia, zwłaszcza społecznego i kulturalnego”.

nie do doskonałości realizuje się w dwóch płaszczyznach: nadprzyrodzonej (uodobodnienie się do Boga) oraz rozwijanie i udoskonalanie indywidualnych walorów ludzkiej osobowości. W pracy formacyjnej KSM dokonuje się to poprzez ukierunkowanie na wartości.

Największą wartością dla chrześcijanina powinien być Bóg. Pierwszym zadaniem KSM jest budowanie i szerzenie Królestwa Chrystusowego, a więc królestwa prawdy, miłości i pokoju. Wszystkie dziecięta życia winny być przejęte właśnie tymi wartościami. One też powinny stanowić fundament każdej wspólnoty, jak również i państwa.

Druhowie i drużyny KSM powinni przejawiać „jedność katolickiego myślenia, jedność uformowanego na Ewangelię sumienia, jedność zgodnego z misją Kościoła działania, jedność zgodnie z ojczyźnianą tradycją codziennych zachowań kulturowych; a także jedność wzajemnych przyjacielskich – rodzinnych odniesień” (Bączkowski 1999: 92-93).

Najtrudniejszą pracą jest praca nad sobą samym. Członkowie KSM wezwani są do nieustannego wysiłku nawracania się, powrotu z drogi grzechu. Owocem nawrócenia są owoce Ducha: „miłość, radość, pokój, cierpliwość, uprzejmość, dobroć, wierność, łagodność, opanowanie” (Ga 5,22).

W pracy formacyjnej KSM szczególną uwagę poświęca się wychowaniu patriotyzmu. Po miłości Boga, drugim obowiązkiem jest umiłowanie Ojczyzny. W książce *Pamięć i tożsamość* (2005: 71-72) Jan Paweł II pisał: „Patriotyzm oznacza umiłowanie tego, co ojczyście: umiłowanie historii, tradycji, języka czy samego krajobrazu ojczystego. Jest to miłość, która obejmuje również dzieła rodaków i owoce ich geniuszu. Proba dla tego umiłowania staje się każde zagrożenie tego dobra, jakim jest ojczyzna. Nasze dzieje uczą, że Polacy byli zawsze zdolni do wielkich ofiar dla zachowania tego dobra albo też dla jego odzyskania. (...)

Ojczyzna jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli i jako taka, jest też wielkim obowiązkiem”.

Hasło KSM: „Przez cnotę, naukę i pracę służyć Bogu i Ojczyźnie” – zobowiązuje do:

- kultywowania tradycji narodowych;
 - czynnego uczestnictwa w tworzeniu kultury narodu;
 - szacunku dla oba kultury i tradycji narodowej;
 - kształtowania w sobie miłości do Ojczyzny;
 - dbałości o poziom własnej wiedzy;
 - podejmowania inicjatyw gospodarczych w celu pomnożenia majątku narodowego (Bączkowski 1999: 96).
- Program formacyjny Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży realizowany jest w ramach poszczególnych stopni (lat) formacji:
- I. Kandydat – „Spotkanie z Chrystusem”.
 - II. Kandydat – „Spotkanie z Kościołem”.
 - III. Członek junior – „Ja i ty”.
 - IV. Członek – „Ja i ty”.
 - V. Członek zwyczajny – „Ja i mój – rodzina”.
 - VI. Członek zwyczajny – „Ja i mój – ojczyzna”.
 - VII. Członek zwyczajny – „Ja i mój – świat”.
- Program juniorów przygotowuje do złożenia przysięgi na pomoc poznać siebie i udzielił odpowiedzi na podstawowe pytania egzystencjalne, a także określił swoje miejsce w KSM. Formacja członków zwyczajnych ma na celu przygotowanie do założenia rodziny, służby ojczyźnie i podejmowania zadań w życiu społeczno-publicznym, jak również naukę służenia młodszemu KSM-owiczom.

ks. Piotr Mazur

KS. DR HAR. PIOTR MAZUR – pracownik Staropolskiej Szkoły Wyższej w Kielcach

BIBLIOGRAFIA

- Bączkowski A., *Formacja duchowa w KSM* [w:] *Podręcznik KSM* Kraków 1999.
- Jan Paweł II, *Orędzie do uczestników I Kongresu Ruchów Katolickich*, Watykan 31.05.1994.
- Jan Paweł II, *Pamięć i tożsamość*, Kraków 2005.
- Statut Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, Kraków 1999.
- Żytowiecki J., *Podstawy duchowości KSM* [w:] *Podręcznik KSM*, Kraków 1999.